

Sygn. akt IV CSK 370/17

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku D. Z. C. i Z. A. C.
przy uczestnictwie K. J. C.
o stwierdzenie zasiedzenia,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 8 lutego 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w O.
z dnia 17 marca 2017 r., sygn. akt I Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy D. Z. C. i Z. A. C. złożyli skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w O. z dnia 17 marca 2017 r. oddalającego ich apelację od niekorzystnego dla nich postanowienia Sądu Rejonowego w P. z dnia 16 listopada 2016 r. Sąd Rejonowy oddalił ich wniosek o stwierdzenie, że z dniem 17 lutego 2012 r. nabyli przez zasiedzenie własność niezabudowanej działki gruntu położonej we wsi K., gm. P., o pow. 3,9088 ha, oznaczonej nr ew. [...]. Sądy obydwu instancji uznały, że nie upłynął trzydziestoletni okres samoistnego posiadania tej działki przez wnioskodawców, wymagany do zasiedzenia nieruchomości, ponieważ z ustaleń wynikało, że wnioskodawcy objęli działkę w posiadanie samoistne najwcześniej po śmierci ojca wnioskodawcy - w 1990 r., a nie w 1982 r. wraz z uzyskaniem praw do innych części gospodarstwa na podstawie umowy o przekazanie tego gospodarstwa następcy w zamian za rentę. Sąd Okręgowy dodatkowo wskazał, że zasiedzenie dotyczyć może jedynie idealnego udziału spadkowego $\frac{1}{2}$ we współwłasności działki. Zwrócił też uwagę na specyfikę oceny przesłanek zasiedzenia w wypadku, kiedy jest ono skierowane przeciwko prawu innego współwłaściciela tej samej nieruchomości i ocenił, że nawet gdyby przyjąć, że wnioskodawcy dowiedli, iż po śmierci ojca wnioskodawcy posiadanie wykonywane było w sposób pozwalający na dostrzeżenie jego wyłączności, związane z pomijaniem praw współspadkobierców, to i tak, z uwagi na zbyt krótki okres posiadania - nie mogło doprowadzić do uwzględnienia wniosku.

Od postanowienia Sądu Okręgowego skargę kasacyjną złożyli wnioskodawcy, zaskarżając je w całości. Zarzucili naruszenie art. 172 § 1 k.c. w zw. z art. 336 k.c. poprzez ich błędną wykładnię. Na tej podstawie wnosili o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, służy ochronie interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, umożliwia także uchylenie orzeczeń wydanych

w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Nie będąc ogólnie dostępnym środkiem zaskarżenia orzeczeń umożliwiającym rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej, poddawana jest wstępnej ocenie w ramach tzw. przedsądu, ustanowionej w art. 398⁹ k.p.c., mającej za cel zbadanie, czy spełnia przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania.

Skarżący uzasadnili potrzebę rozpatrzenia ich skargi wystąpieniem w sprawie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., to znaczy ujawnieniem się istotnego zagadnienia prawnego, które ujęli w formie pytania: „czy współwłaściciel nieruchomości żądający stwierdzenia nabycia prawa własności udziału w nieruchomości w drodze zasiedzenia, w przypadku samoistnego posiadania całości nieruchomości przy jednoczesnym niewykonywaniu uprawnień przez drugiego współwłaściciela, musi wykazać, iż rozszerzył zakres swojego samoistnego posiadania, a jeżeli tak, jak ma się przejawiać owe zamanifestowanie swojej własności?”.

Powołanie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymagało od skarżących przedstawienia dostrzeżonego zagadnienia z powołaniem konkretnych przepisów prawa, wykazania, że jest ono istotne, nowe, poważne i dotąd nierozwiązane w orzecznictwie sądowym, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia sprawy skarżącego, ale także innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, nie publ.; z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, nie publ.; z dnia 26 czerwca 2008 r. nie publ.; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, nie publ.). Przedstawiony przez skarżących problem nie ma takiego charakteru, ponieważ wielokrotnie był przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego i został już należycie wyjaśniony. Z orzeczeń tego Sądu wynika, że możliwość zasiedzenia idealnego udziału we współwłasności nieruchomości jest uzależnione od spełnienia ściśle określonych warunków (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012 r., II CSK 249/11, nie publ.; z dnia 29 czerwca 2010 r., III CSK 300/09, nie publ.; z dnia 7 stycznia 2009 r., II CSK 405/08, nie publ.; z dnia 20 września 2012 r., IV CSK 117/12, nie publ.) - posiadanie właścicielskie musi dotyczyć całej rzeczy i być wykonywane przez współwłaściciela wyłącznie dla siebie i z wolą odsunięcia

od realizacji praw do tej rzeczy innych współwłaścicieli. Konieczne jest, aby współwłaściciel żądający stwierdzenia zasiedzenia idealnego udziału innego współwłaściciela wykazał, że jego samoistne posiadanie wykracza ponad realizację uprawnienia przewidzianego w art. 206 k.c. (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2016 r., I CSK 55/15, nie publ.). Skarżący skupiają się jednak tylko na jednym z wątków argumentacji Sądu Okręgowego, mającym charakter uboczny i pomijają zasadniczą przyczynę oddalenia wniosku, którą stanowiło ustalenie, że objęcie działki nr [...] w posiadanie przez nich miało miejsce najwcześniej w 1990 r., ponieważ wcześniej posiadał ją i uprawiał ojciec wnioskodawcy. Okres posiadania był więc zbyt krótki aby mogło dojść do nabycia własności z tej przyczyny. Prawidłowość postępowania dowodowego nie była podważana, a ustalone fakty stanowią wiążącą Sąd Najwyższy podstawę rozważań prawnych. Rozstrzygnięcie wskazanego zagadnienia nie miałoby więc wpływu na sposób rozstrzygnięcia sprawy.

Z przytoczonych względów, wobec niestwierdzenia innych przesłanek przemawiających za przyjęciem skargi kasacyjnej wnioskodawców do rozpoznania, należało odmówić jej przyjęcia na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

aw

jw